

Взаємодія духовного й фізичного виховання в становленні гармонійно розвиненої особистості

**Матеріали VIII Міжнародної
науково-практичної онлайн-конференції**

Міністерство освіти і науки України
Донбаський державний педагогічний університет (Україна)
Вища школа управління і адміністрації в Ополе (Польща)
Науково-дослідний інститут духовного розвитку людини
Східноукраїнського національного університету ім. Володимира Даля (Україна)
Національний університет «Львівська політехніка» (Україна)
Національний університет фізичного виховання і спорту України (Київ)
Актюбінський регіональний університет ім. К. Жубанова (Казахстан)
Мозирський державний педагогічний університет (Білорусь)
Донецький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти (Україна)

ВЗАЄМОДІЯ ДУХОВНОГО Й ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В СТАНОВЛЕННІ ГАРМОНІЙНО РОЗВИНЕНОЇ ОСОБИСТОСТІ

**Збірник статей за матеріалами
VIII Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції**

Слов'янськ-Краматорськ 2021

УДК 37.015.3 : 796
В-406

В-406 Взаємодія духовного й фізичного виховання в становленні гармонійно розвиненої особистості. Збірник статей за матеріалами VIII Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції (Слов'янськ-Краматорськ, 25-26 березня 2021 р.); за ред. проф. В.М. Пристинського, Т.М. Пристинської. Слов'янськ, 2021. 490 с. 50 електрон. опт. дисків (CD-R). <https://ddpu.edu.ua/index.php/navihatsiia-3/nauka-ta-inovatsii/konferentsii/3288-v>

У збірнику представлено матеріали Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції «Взаємодія духовного й фізичного виховання в становленні гармонійно розвиненої особистості». У статтях обговорюються актуальні проблеми духовних цінностей фізичної культури і спорту в житті сучасної людини; соціальні функції фізичної культури і спорту у формуванні гармонійно розвиненої особистості, цінностей здоров'я і здорового способу життя; взаємозв'язку фізичного виховання, фізичної реабілітації й рекреації у збереженні здоров'я людини; формування здоров'язбережувального освітнього простору закладу освіти; інформаційно-комунікаційних технологій в забезпеченні фізичного виховання і спорту, здоров'я і здорового способу життя; психолого-педагогічні та медико-біологічні аспекти фізичної культури і спорту, спортивного тренування, адаптивного фізичного виховання; формування дискурсивно-проективної компетентності педагога в контексті становлення у дітей та учнівської молоді гуманістичного світогляду до цінностей фізичної культури і спорту.

Збірник статей адресовано фахівцям в галузі фізичної культури і спорту, спортивної і соціальної педагогіки, викладачам закладів вищої освіти, студентам і магістрантам, учителям закладів загальної середньої освіти, тренерам-викладачам ДЮСШ, усім зацікавленим особам.

Тексти статей представлено в авторській редакції. За якість та достовірність наданих матеріалів відповідальні автори.

Редакційна колегія

Пристинський В.М. – головний редактор, доктор філософії, професор, ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» (Україна); **Блавт О.З.** – докторка педагогічних наук, професорка, Національний університет «Львівська політехніка» (Україна); **Ботагарієв Т.А.** – доктор педагогічних наук, професор, Актюбінський регіональний університету імені К. Жубанова (Республіка Казахстан); **Корягін В.М.** – доктор педагогічних наук, доктор наук з фізичного виховання і спорту, Національний університет «Львівська політехніка» (Україна); **Крошка С.А.** – голова циклової комісії фізичного виховання, вчитель вищої кваліфікаційної категорії, ВП «Лисичанський педагогічний коледж Луганського національного університету імені Тараса Шевченка» (Україна); **Остополець І.Ю.** – доктор філософії, доцент, ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» (Україна); **Пристинська Т.М.** – магістр фізичного виховання, технічний редактор (Україна); **Слабоуз В.В.** – доктор філософії, доцент, ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» (Україна); **Холодний О.І.** – доктор філософії, доцент, ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» (Україна); **Школа О.М.** – доктор філософії, доцент, Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради (Україна); **Kasper Pokusa** – the Academy of Management and Administration in Opole (Poland); **Eleonora Czekaj-Kocyba** – the Academy of Management and Administration in Opole (Poland).

Наукові консультанти: **Омельченко С.О.** – доктор педагогічних наук, професор, ректор ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»; **Шевченко Галина Павлівна** – доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України, директор Науково-дослідного інституту духовного розвитку людини Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля.

Рецензенти:

- Бойчук Ю.Д.** доктор педагогічних наук, професор, ректор Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди.
- Бабич В.І.** доктор педагогічних наук, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

Рекомендовано вченою радою ДВНЗ “Донбаський державний педагогічний університет” (протокол № 6 від «18» березня 2021 р.).

© Колектив авторів, 2021

© ДВНЗ “Донбаський державний педагогічний університет”

ЗМІСТ

Розділ 1. Соціальні функції фізичної культури і спорту в розвитку гармонійно розвиненої особистості, цінностей здоров'я, здорового способу життя

Віцько С. Щелкунов А. Зінов'єв О.	Визначення чинників соціально-психологічної адаптації студентів-спортсменів до навчання у закладі вищої освіти	11
Гуртова Т. Цьовх Л.	Фізичне виховання студентів як чинник формування гармонійно розвиненої особистості та здорового способу життя	17
Духовний Л. Гмиря Г.	Здоров'язберігаюча програма для учнів навчального закладу загальної середньої освіти початкової школи на сучасному етапі навчання в Новій українській школі	21
Іванченко Л. Іванченко С. Паламарчук Ю.	Соціально-педагогічні фактори дозвільневої діяльності підлітків	33
Koryahin V. Blavt O.	Educational space of the institution of higher education in the aspect of health of students	41
Лебедик Л.	Соціально-педагогічні засади формування дискурсивно-проективної компетентності фахівця в галузі фізичної культури і спорту	45
Орлова Т.	Значення занять фізичною культурою під час пандемії covid-19	49
Печко О. Дудоров О. Самійленко В.	Дефіцит культури здоров'я сучасної студентської молоді як соціальна проблема	54
Пристинський В. Бабич В. Кофлік Є.	Дослідження впливу змісту і структури програм з навчального предмету «Фізична культура» на вмотивованість учнів середньої школи	59
Пристинська Т. Пристинський А. Погорєлова І.	Формування цінностей соціального здоров'я людини як умова її життєвої самореалізації	73
Солтис О.	Гендерний аспект у фізичному вихованні дошкільників за технологією М.М. Єфименка	78

Розділ 7. Інформаційно-комунікаційні технології у сфері фізичного виховання і спорту

Ашанін В. Філенко Л. Церковна О.	Обґрунтування принципів застосування комп'ютерних навчальних та тестуючих програм у формуванні професійних компетентностей майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту ...	442
Дубовик А. Горская И.	Анализ психомоторных показателей сотрудников сферы информационных технологий первого периода зрелого возраста	451
Карпеев А. Кокшаров А. Щеблыкин В.	Анализ возможностей использования онлайн-сервисов для целей физического воспитания студентов	455
Краснокутський С. Пристинська Т.	Доцільність впровадження інформаційно-комунікаційних технологій на уроках фізичної культури	460
Опришкова С.	Рухова активність учнів у період дистанційного навчання	464
Фоменко О. Гаркуша Е. Фоменко В.	Якість освітнього процесу за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій	472
Шалепа О. Похмелкіна А.	Ефективність освітнього процесу від використання інформаційно-комунікаційних технологій	474
	Відомості про авторів	477

Література

1. Дроздова К.В. Підготовка майбутніх учителів фізичного виховання до моніторингу фізичного стану молодших школярів: дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти». Одеса, 2014. 246 с.
2. Казначеев В.П. Здоров'я нації – феномен екології ХХІ століття. *Матеріали I Всеросійського форуму «III тисячоліття. Шляхи до здоров'я нації»*. М., 2001. 194 с.
3. Міхеєєва Л.В. Формування мотивації вивчення педагогічних дисциплін майбутніми вчителями праці і професійного навчання: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Вінниця, 2005. 19 с.
4. Уилмс Д. Системы мониторинга и модель «Вход–выход». *Директор школы*. 1995. Вип. 1. С. 36-43.

Професійне самовдосконалення фахівця в галузі фізичного виховання і спорту в умовах сьогодення

Школа О., Полоус В., Сичов Д.

Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради (Харків)

В статті розглядається питання щодо професійного самовдосконалення фахівця в галузі фізичного виховання і спорту в умовах сьогодення. Було визначено зміст та значення особистісного самовдосконалення як фактору розвитку особистості майбутнього фахівця фізичного виховання і спорту.

Ключові слова: фізичне виховання, спорт, самовдосконалення, заклади освіти, модернізація.

Актуальність дослідження. Самовдосконалення – це свідомою робота викладача з розвитку своєї особистості як професіоналу, що передбачає адаптацію власних індивідуально-неповторних особливостей до вимог педагогічної діяльності, постійне підвищення професійної компетентності і розвиток соціально-моральних якостей, основою яких є процеси самовиховання та самоосвіти [4].

Професійне вдосконалення забезпечується комплексом заходів, що включають, з однієї сторони, особистісну парадигму (мотиваційну, емоційно-вольову, когнітивну тощо); а з іншої – систему методичної роботи, що забезпечує заклад освіти, районний методичний кабінет, заклади післядипломної освіти, міністерські підрозділи тощо [1; 4].

В ідеалі педагогічною діяльністю повинні займатися люди, що мають до неї покликання, природні здібності, талант. Однак, оскільки в наш час педагогічна професія є однією з наймасовіших, багато фахівців [2; 3] схиляються до думки, що відсутність у викладача яскраво виражених здібностей може бути компенсована розвитком інших, не менш важливих професійних якостей, зокрема таких, як працелюбність, чесне та серйозне ставлення до своїх обов'язків, наполеглива робота над собою тощо. Крім цього, треба зазначити, що професійно значимі особистісні якості характеризують інтелектуальну й емоційно-вольову сторони особистості, суттєво впливають на результат професійно-педагогічної діяльності і визначають індивідуальний стиль педагога. Без роботи над розвитком власної майстерності не уявляли себе навіть найталановитіші педагоги. Одним з принципових положень педагогічної науки є аксіома, яка стверджує, що інтелект загострюється інтелектом, характер виховується характером, особистість формується особистістю. Тобто, яскрава, неординарна, приваблива особистість вчителя виступає однією з найважливіших умов, а також засобом досягнення успіху у виховній і освітній діяльності [2].

Мета дослідження полягає у визначенні змісту та значення особистісного самовдосконалення як фактору розвитку особистості майбутнього фахівця фізичного виховання і спорту.

Внутрішньою умовою розвитку особистості є постійна «незавершеність» як характерна генетична риса організації індивіда, як його потенційна можливість до безмежного розвитку. При цьому пройдені особистістю стадії розвитку, точніше характерні для цих стадій особистісні новоутворення, «насичуючи» одне одного своїм змістом, перетворюються у синергійно працюючі рівні цілісної особистісної організації. Саме ці рівні, проходячи через усвідомлення, рефлексію, критичні оцінки, продуманий вибір, вироблення оптимальних систем дій, поступово стають психологічними основами особистості, її фундаментом і феноменологічно виявляють себе в естетичних смаках, інтуїції, передчуттях, моральній поведінці тощо.

Завдання удосконалення професійної компетентності фахівців фізичного виховання і спорту, підвищення їх наукового та загальнокультурного рівня вирішуються через систему методичної роботи. У створенні особистісно орієнтованої системи професійного зростання вагому роль відіграє організація самоосвітньої діяльності. Завдяки моніторингу особистої педагогічної діяльності йде накопичення інформації про рівень якості самоосвіти майбутнього фахівця. Таким чином, у кожного викладача з'являється можливість прогнозувати та моделювати особистий розвиток, забезпечуючи безперервне професійне зростання.

Висновки. Таким чином, проблема самовдосконалення в умовах модернізаційних змін є багатоаспектною. Проте питання організації самоосвітньої діяльності у системі підвищення кваліфікації є практично не розробленими і потребують комплексного підходу, що враховував би відповідність сучасним освітнім тенденціям та сприяв підвищенню їх професійного зростання.

Література

1. Лосєва Н.М. Самовдосконалення викладача: *навч.-метод. посіб.* Донецьк : ДонНУ, 2004. 300 с.
2. Качан О.А., Пристинський В.М. Психолого-педагогічні чинники удосконалення професійної майстерності вчителя фізичної культури в закладах післядипломної педагогічної освіти. *Взаємодія духовного й фізичного виховання в становленні гармонійно розвиненої особистості: збірник статей за матеріалами VII Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції (Слов'янськ-Краматорськ, 18-19 березня 2020 р.); гол. ред. В.М. Пристинський. Слов'янськ, 2020. С. 259-278.*
3. Рудь І.С., Поліщук С.В. Сучасні тенденції професійно-педагогічної підготовки фахівців у сфері фізичного виховання і спорту. *Взаємодія духовного й фізичного виховання в становленні гармонійно розвиненої особистості: збірник статей за матеріалами VII Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції (Слов'янськ-Краматорськ, 18-19 березня 2020 р.); гол. ред. В.М. Пристинський. Слов'янськ, 2020. С. 298-302.*
4. Школа О.М., Жамардій В.О., Фоменко О.В. Формування професійного іміджу майбутніх фахівців із фітнесу за допомогою проєктних технологій. *Взаємодія духовного й фізичного виховання в становленні гармонійно розвиненої особистості: збірник статей за матеріалами VII Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції (Слов'янськ-Краматорськ, 18-19 березня 2020 р.); гол. ред. В.М. Пристинський. Слов'янськ, 2020. С. 318-322.*